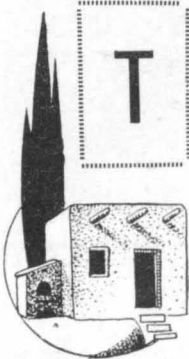

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΕΤΩΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΩΝΟΣ

(Από το κάθεδρό

περίφημο διεθίλο του συνοδούσαντος τον "Θωνα κατά την του στην Έλλάδα Βαυραυά αξιωματικού Χριστοφώρου Νέζεφ)

πώς ήταν ο καπετάν Μαμουρης. Έγώ ξαφνιαστήκα, βλέποντας πώς βρισκόταν εκεί, χωρίς να ξέρω εγώ τίποτε.

Ο Μαμουρης μου αποκρίθηκε ότι τόν είχαν φυλακίσει στο Παλαμήδι, όχι βέβαια από λάθος, αλλά γιατί είχε κάποιο έγχρο που έπεδωκε την καταστροφή του. Έσπευσα τότε να του πω ότι έρχομαι απ' την Αμφισσα, κι' ότι είχα γι' αυτόν μια επιστολή της γυναίκας του, την οποία και του έδωσα. Η χαρά έλαμπε στα μάτια του καθώς τη διάβασε και κατόπιν, αφού μ' ευχαρίστησε, έπεκαλώσθη την προτασία μου.

Έγώ, την ίδια μέρα κιόλας, έκανα γι' αυτόν ό,τι μπορούσα. Κατεβαίνοντας στην πόλι, συνάντησα στο καφενείο στο Ναυπλιού πολλούς φιλέλληνες, στους οποίους διηγήθηκα ότι ο ύπαρχηγός Μαμουρης, ο οποίος είχε συλληφθί το περασμένο φθινόπωρο στη Λαμία, είχε ριχτή στα κάτεργα του Παλαμηδιού, ανάμεσα στους κοινούς κακούργους. Έπρόσθεσα μάλιστα ότι σκόπευα να μιλήσω σχετικώς στο φρούραρχο της πόλεως. Τότε με πλησίασε ο Γάλλος ταγματάρχης Φαθρίκιος και μου είπε κάπως απότομα:

—Κύριε ύπολογαγε, μήν άναμειχθής κούθλο στην ύπόθεσι αυτή... Ο Μαμουρης εινε μοχηρότατο, άνθρωπος, άνάξιος καλύτερης τύχης... Άφησε τιν λοιπόν εκεί που βρίσκεται...

—Την άνάμειξί μου στην ύπόθεσι αυτή τη θεωρώ καθήκον μου, του άπάντησα και γι' αυτό δέν μπορώ να συμμορφωθώ με την ιδιωτική σας ύπόθεσι. Άλλά μιλήσω σχετικώς στο θείο του Βασιλέως, τόν πρίγκιπα Άλθέριο κι' αυτός θ' άποφασισί.

Ο ταγματάρχης δέν εινε πειά τίποτε... Ήταν όμως φανερό πώς στενοχωρήθηκε.

Τό μεσημέρι τόν συνάντησα και πάλι στο Γαλλικό Ξενοδοχείο. Κάθισε κοντά μου και ξαναάρχισε να μου μιλά για τό Μαμουρη, λέγοντάς μου να μη φροντισώ γι' αυτόν, γιατί θά φροντίζε έκείνος να τόν μεταφέρουν άπό τό Παλαμήδι στο "Ιτε-Καλέ. Τότε κατάλαβα ότι ο ταγματάρχης Φαθρίκιος είχε προηγουμένα με τό Μαμουρη, ποτέ όμως δέν έμαθα τί ακριβώς. Αυτόσο, τού άποκρίθηκα και πάλι ότι ως φρούραρχος Παλαμηδιού θεωρούσα καθήκον μου να άνδιαφερθώ γι' αυτή την ύπόθεσι κι' ότι δέν μπορούσα να κάνω αυτό που μου ζητούσε.

—Έπειτ' άπό λίγο καιρό έμαθα πώς, όταν μετέφεραν τό Μαμουρη άπό τας Θήβας, ο Φαθρίκιος, ο οποίος ήταν τότε αξιωματικός στο Φρουραρχείο Ναυπλίου, διέταξε να τόν φυλακίσουν στο Παλαμήδι. Άλλά ο φρούραρχος του, "Ιτε-Καλέ, μόλις τό έμαθε αυτό, άείωσε να πάρη τό Μαμουρη στη δική του φυλακή, στην οποία είχαν φυλακιστή κι' όλοι οι άλλοι συγκατηγορούμενοι του συνομάτι. Ο πρίγκιπ Άλθέριος μάλιστα διέταξε τη μεταφορά του, μά ο Φαθρίκιος δέν συμμορφώθηκε με τη διαταγή του...

Η σχετική άνάκρισις που έγινε κατόπιν τών άνεργειών μου, στενοχώρησε πολύ τό Φαθρίκιο, άλλα γλύτωσε άπό την τιμωρία, χάρις στην έπέμβασι του φιλέλληνος δόκτορος Φράνσερ.

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)
ΗΝ τεταρτή ήμέρα, μετά την άφιξί μου στο Ναυπλιο, διατάχθηκα να πάω στο Παλαμήδι και ν' αναλάβω τη διύκηση του φρουρίου. Την άλλη μέρα, άνεθήκα τις πέτρινες σκάλες του φρουρίου και έμεινα εκεί άρκετες ήμέρες, χωρίς να κατεβώ καθόλου στο Ναυπλιο.

Άλλά στο τέλος βαρέθηκα τη μοναξιά και θέλησα να δώ μερικους ανθρώπους. Γι' αυτό άποφάσισα να κατεβώ στην πάλι. Καθώς λοιπόν προχωρούσα για να βγω έξω απ' τό Παλαμήδι, πέρασα απ' τά δεσμοτήρια.

Άμέσως όλοι οι κατάδικοι παρατάχθηκαν στη σειρά κι' ένας άνδρας 38—40 χρονών, γλωμός, με άγρια γενειάδα προχώρησε προς έμένα. Φορούσε μια καποτα δεμένη με σχοινί και έρεσιόμενα πέδιλα στα γυμνά του πόδια.

—Υψωσε τό κεφάλι του και μου ειπε τόν μέσα στο συρφετό αυτό τών κακούργων και τόν ρώτησα πώς βρισκόταν εκεί, χωρίς να ξέρω εγώ τίποτε.

Ο Μαμουρης μου αποκρίθηκε ότι τόν είχαν φυλακίσει στο Παλαμήδι, όχι βέβαια από λάθος, αλλά γιατί είχε κάποιο έγχρο που έπεδωκε την καταστροφή του. Έσπευσα τότε να του πω ότι έρχομαι απ' την Αμφισσα, κι' ότι είχα γι' αυτόν

Πάντας, ο Μαμουρης μετέφερθη στο "Ιτε-Καλέ.

Η έκθεσις της δικης του Μαμουρη και τών άλλων συνομημάτων εινε γνωστή. Οι περισσότεροι κατεδικάσθησαν εις θάνατον, άργότερα όμως τούς δόθηκε χάρις και πήραν όλοι άνώτατα αξιώματα.

Μιά άπό έκείνες τις ήμέρες, ο άγγελιοφόρος του Φρουραρχείου μου έφερε στο Παλαμήδι μαζί με διάφορες έπιστολάς και διατάγματα, και μια πρόσκλησι σε χορό, που θά διόταν την έπομένη στο σπίτι του προέδρου της "Αντιβασιλείας κόμητος "Αρμανπεργκ, ο οποίος αντιπροσώπευε τό βασιλεία σε κάθε έεσή.

Στό Ναυπλιο, μόνο τό σπίτι του κόμητος "Αρμανπεργκ είχε αίθουσα χορού.

Έμεις, οι νεαροί αξιωματικοί, που λατρεύαμε τό χορό, λαχταρούσαμε κυριολεκτικώς για τέτοιες έορτές. Γι' αυτό την έπομένη τό βράδυ, φορώντας τη μεγάλη μου στολή, κατέθηκα τις σκάλες του Παλαμηδιού και πήγα στην έυπεριδα του "Αντιβασιλέως.

Οι προσκεκλημένοι ήσαν πολυάριθμοι κι' επικρατούσε πραγματική σύγχυσις γλωσσών, γιατί όλα σχεδόν τά έθνη αντιπροσωπευόντουσαν εκεί. Έν πρώτους ήσαν οι αντιπρόσωποι τών διαφόρων Ευρωπαϊκών Αύλων, έπειτα οι αντιπρόσωποι μερικών άσιατικών χωρών, όπως Πέρσης πρίγκιπ, μερικοί πλούσιοι "Αρμένιοι και Σμυρναίοι έμποροι. Η κυριώτερα γλώσσα της έσπερίδος ήταν ή Έλληνική, γιατί οι περισσότεροι ήσαν "Ελληνες, έπειτα έρχόταν ή Γαλλική ως γλώσσα τών έπιλωματών, και κατόπιν ή Γερμανική, ή "Ιταλική, ή "Αγγλική...

Μεταξύ τών πρόσθεων, ήταν κι' ο πρεσβευτής της Τουρκίας "Οσμάν εφέντης, ο ίδιος, ο οποίος μου είχε παραδώσει πρό όλιγων μηνών την "Ακρόπολι. "Όταν παρουσιάσθηκα σ' αυτόν, με χαρέτησε φιλικώτατα και με ρώτησε πώς ήταν ή κατάσταση στις "Αθήνας. Έγώ τόν έβεβαίωσα τότε ότι οι "Αθηναίοι διατηρούσι ευχάριστη την άνάμνησιν του. Κι' αυτή ήταν ή αλήθεια, γιατί, όταν ο "Οσμάν εφέντης διοικούσε τας "Αθήνας, ήταν έξαιρετικά άγαπητός για τη μεγάλη του καλασύνη και για την έπιεικεία που έδειχνε προς όλους άνεταίρετους τούς πολίτας.

Ο "Οσμάν εφέντης παρακολούθησε τό χορό, άλλα με μεγάλη άδιαφορία. Πρόσεξα μάλιστα ότι αιγά-αιγά άρχισε να πληττή και στο τέλος φρόντισε να φύγη απ' την αθουσα διακριτικά, χωρίς να γίνει αντιληπτός.

Άφου χορέψαμε μερικους χορούς, εγώ και μερικοί φίλοι μου πήγαμε στο κυλικείο για να δροσιστούμε, περνώντας άπό ένα δωμάτιο, όπου χαρτοπαίαν μερικοί απ' τούς προσκαλεσμένους. Έκει τότε ετβαμε στη γωνιά ένός ντιβανλιού τών

"Οσμάν εφέντη καθισμένο με όλη του την άνεσι, κατά τόν Τουρκικό τρόπο.

Σέ μια στιγμή μάλιστα εβγαλε τά παπούτσια του και τις κάλτσες του κι' άρχισε να γαιδεύη τά δάχτυλα τών ποδιών του... Έπειτα, τινάζοντας τις κάλτσες του για να φύγη ή σκόνη τους, σαν να ήταν μόνος στην κάμαρή του και να ιη τόν ένδιέφερε ή παρουσία τόσο κόσμου, τις ξαναφόρεσε και πάλι, καθώς και τά παπούτσια του. Κατόπιν σηκώθηκε απ' τό ντιβανί κι' έπήγε στο κυλικείο, όπου ζήτησε μια λεμονόδα.

Ήταν κι' αυτό χαρακτηριστικό του πολιτισμού τών Τούρκων της έποχής έκείνης.

ΙΣΤ'.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ

"Επειτ' άπό λίγες ήμέρες, εγώ και μερικοί φίλοι μου στρατιωτικοί, άποφάσισαμε να κάνουμε μια έκδρομη στην Πελοπόννησο και να προχωρήσουμε ως τό Μέγα Σπήλαιο.

(Άκολουθεί)